

Najčastejšie vírusové infekcie kože a ich liečba

MUDr. Jana Mrázová

Vírusové infekcie kože a slizníc predstavujú veľké množstvo patológií, ktoré sa vyskytujú výlučne na koži, alebo môže ísť o kožné prejavy v rámci inej patológie v organizme. Medzi najčastejšie sa vyskytujúce kožné vírusové infekcie patrí herpes simplex labialis, aftózna stomatitída, bradavice a pod. V homeopatickej liečbe tejto skupiny ochorení sa podávajú lieky nielen na zvládnutie akútnej infekcie, ale aj na zabránenie recidív ochorenia.

Kľúčové slová: vírusové infekcie kože, herpes simplex, aftózna stomatitída, bradavice, homeopatické lieky.

The most common viral infections of the skin and their treatment

Viral infections of the skin and mucous membranes create a large number of pathologies, which occur only on the skin, or it may be a cutaneous manifestation of some another pathologies in the body. The most common cutaneous viral infections include herpes simplex labialis, aphthous stomatitis, and the warts. In the homeopathic treatment of this group of diseases drugs are given not only to cope with acute infection, but also to prevent recurrence.

Key words: viral infections of the skin, herpes simplex, aphthous stomatitis, warts, homeopathic medicines.

Prakt. lekár., 2012, 2(2): 81–82

Herpes simplex

Ide o vírusové infekcie, ktoré vyvoláva niekoľko typov herpetických vírusov. Výskyt týchto infekcií je veľmi veľký a celosvetovo postihuje až 95 % ľudí.

Herpes simplex typ 1 vyvoláva infekcie hlavne na slizniciach ústnej dutiny a nosa.

Herpes simplex typ 2 vyvoláva infekcie na genitáliách.

Klinický obraz

Priebeh samotného ochorenia má niekoľko fáz. Na začiatku tvorby herpesu pociťuje pacient nepríjemné svrbenie a pichavú bolesť. Postihnuté miesto je opuchnuté a červené. V priebehu niekoľkých hodín sa objavia drobné pluzgieriky, ktoré svrbia a pália. Najčastejšie sú vyplnené priesvitnou tekutinou, ale u niektorých ľudí majú hneď skalený obsah. Po niekoľkých dňoch pluzgieriky praskajú, obsah zasychá a tvoria sa chrasty. Tieto sa postupne odlupujú a zanechávajú popraskané miesta, ktoré často krvácajú. Hojenie takto postihnutej kože trvá takmer rovnako dlho, ako samotné štádium s pluzgierikmi. Nepríjemné na celom ochorení je aj to, že vírus zostáva v skrytom stave v obale povrchového nervu príslušnej oblasti a za určitých okolností sa dokáže opäť pomnožiť a vyvolať výsev nových pluzgierov.

Prečo sa ochorenie vracia?

Vírus, ktorý „drieme“ v organizme, sa v plnej sile môže prejavovať pri oslabení organizmu. Najčastejšie to býva počas rôznych ochorení, keď je znížená obranyschopnosť organizmu, ale netreba zabúdať ani na hormonálne výkyvy hlavne

počas menštruácie alebo na výskyt herpesu pri nadmernom slnečnom žiarení. U veľkého množstva ľudí sa herpes objavuje v súvislosti s psychickým preťažením, pretože je dokázané, že chronický stres oslabuje imunitný systém a tým zvyšuje náchylnosť organizmu na infekcie.

Možnosti homeopatickej liečby

V liečbe herpesov používame dve skupiny homeopatických liekov. Prvá skupina je zameraná na liečbu akútnych príznakov herpesu a druhou dokážeme zastaviť recidívy ochorenia.

Jedným z najčastejšie používaných liekov pri herpese je **Apis mellifica**. Podáva sa hneď na začiatku ochorenia, keď pacient pociťuje nepríjemné svrbenie a pálenie kože a vie, že o pár hodín by sa mu objavili pluzgieriky. **Apis mellifica 15 CH** sa v tomto štádiu podáva často – každých 30 minút do vymiznutia príznakov svrbenia a často zabráni „rozkvitnutiu“ samotného herpesu. Ak si pacient prvé štádium nevšimne a vytvorí sa hneď pluzgier, je indikovaný liek **Rhus toxicodendron 15 CH**. Liek sa takisto podáva často, každú hodinu počas prvých 4 – 6 hodín, čím sa výrazne obmedzí tvorba ďalších vezikúl a podporí sa ich vysušovanie. Po zaschnutí a odlúpení chrastiek zostáva koža veľmi citlivá, suchá a ľahko krváca. Na toto štádium dohojenia sa dobre osvedčila **mastička Cicaderma** (zloženie: nechčík lekársky, myší chvost obyčajný, ľubovník bodkovaný, poniklec lúčny, rojovník močiarny), ktorá postihnuté miesto premastí a pomocou bylín, ktoré sú v masti prítomné, zamedzí krvácaniu a urýchli regeneráciu sliznice.

Osobitnú skupinu homeopatických liekov tvoria tie, ktorými možno zabrániť opakovaniu ochorenia. Najpoužívanejším prípravkom je **Natrum**

muriaticum 30 CH. Ide o tzv. hĺbkový terénny liek, ktorý sa podáva preventívne 1-krát týždenne po obdobie niekoľkých mesiacov. Je vhodný pre tých pacientov, u ktorých sa herpetický výsev objavuje pri psychickom vyčerpaní, strese alebo je provokovaný intenzívnym jarným slnkom či neprímeraným opalovaním. Ak sa herpes objavuje u žien v súvislosti s menštruáciou, preventívnym liekom je **Sepia** a podáva sa podobne ako **Natrum muriaticum** 1-krát za týždeň počas niekoľkých mesiacov. Spomínané homeopatické lieky sú v Slovenskej republike na lekárske predpis, aj keď v okolitých štátoch sa dajú kúpiť bez receptu.

Aftózna stomatitída

Ide o herpetické ochorenie sliznice v ústnej dutine, ktoré sa prejavuje tvorbou drobných vezikúl, ktoré veľmi rýchlo praskajú a zostávajú po nich páľivé slizničné erózie. Afty sú zväčša okrúhleho tvaru, dobre ohraničené, s červeným lemom a ich spodina môže byť pokrytá žltkastým alebo šedým povlakom. Ide o bolestivé lézie a každý kontakt s potravou pálenie ešte zhoršuje.

Homeopatická pomoc

Mercurius solubilis 9 CH podávame vtedy, ak sú afty nepravidelného tvaru, nie príliš hlboké a ich spodina je pokrytá belavo-šedým povlakom. Pacient sa sťažuje na zvýšenú tvorbu hustých viskózných slín a je prítomný nepríjemný zápach z úst. Pri dávkovaní 3-krát denne 5 granúl sa stav výrazne zlepší do 2 – 3 dní.

Kalium bichromicum 9 CH – afty hlboké, okrúhle, pravidelné, akoby „vyrazené dierovačkou“, jazyk je suchší a popraskaný.

Borax 5 CH – páľivé vriedky, ktoré veľmi rýchlo praskajú. Afty sú drobné a vyskytujú sa v skupinách. Sú veľmi bolestivé na dotyk a výrazne citlivé na slané potraviny.

Bradavice

Bradavice sú benígnym ochorením kože, ktoré sú spôsobené vírusom HPV (*human papilloma virus*). Sú rôzneho charakteru (hyperkeratotické, mäkké, stopkaté) a môžu sa vyskytovať prakticky kdekolvek na tele (najčastejšie na chodidlách, na rukách, či na chrbte).

Možnosti homeopatickej liečby

Tvrde rohovité bradavice na chodidlách

– **Antimonium crudum 9 CH**, 5 granúl 2-krát

denne + **Thuya occidentalis 15 CH**, 10 granúl 1-krát týždenne.

Stopkaté mäkké bradavice – Causticum 9 CH, 5 granúl 2-krát denne + **Thuya occidentalis 15 CH**, 10 granúl 1-krát týždenne.

Mäkké ploché bradavice farby kože, ktoré sa najčastejšie nachádzajú na dorze rúk, prípadne na nohách – **Dulcamara 9 CH**, 5 granúl 2-krát denne + **Thuya occidentalis 15 CH**, 10 granúl 1-krát týždenne

Literatúra

1. Demarque D, Jouanny J, Poitevin B, Saint-Jean Y. Pharmacologie et matière médicale homéopathique. France, 1993.
2. Jouanny J, Crapanne J, Dancer H, Masson J. Thérapeutique homéopathique 1: Possibilités en pathologie aigue. Boiron France 1997.

3. Boericke W, Boericke O E. Homeopatická materia medica s repertoriem. Alternativa 1995: 983.

4. Guernonprez M. Homéopathie- principes, clinique, techniques. Paris 2006: 1164.

5. Murphy R. Homeopatické syntetické repertorium. Alternativa 1999: 1644.

MUDr. Jana Mrázová

Znievska 23
851 06 Bratislava

Tlačové správy

Sterilné prostredie: účinne a rozumne

V nemocniciach sa oprávnené stretávame s využívaním prípravkov na dezinfekciu a vytváraním podmienok pre čisté, dekontaminované prostredie. V domácnostiach, na pracovisku či v školách, kde žijú zdraví ľudia, nie je potreba dekontaminovaného prostredia a na udržanie hygieny stačia bežné opatrenia. Ale niekedy je vhodné využiť cieľnú dezinfekciu aj mimo nemocníc. V takom prípade však treba premýšľať, aké prostriedky sú naozaj účinné a kedy ich využiť.

Cieľná dezinfekcia chráni zdravých ľudí pred ochorením najmä v prípade kontaktu s chorými osobami alebo kontaktu s prostredím, v ktorom sa môžu nachádzať patogény a v prípade prostredia s nižšími hygienickými štandardmi pri cestovaní. Zdravý človek by si mal dezinfikovať ruky pred kontaktom s ošetrovanou chorobou a bezprostredne po takomto kontakte. Zároveň je dôležité dezinfikovať povrchy, ktoré prišli do kontaktu s chorým človekom, starať sa o maximálnu možnú hygienu v prípade sekretov – pri kýchaní, výtoky z nosa, stolici. Osobitnú kategóriu tvorí ošetrovanie ľudí, ktorí majú vážne zdravotné problémy, ako sú rany, stomické vývody, urínárne katetre alebo sú po transplantácii orgánov, a teda vyžadujú si naozaj vysoko sterilné prostredie. Pre takýchto ľudí sú bežné mikroorganizmy nebezpečnými nepriateľmi. Pri dezinfekcii prostredia je nevyhnutné všimnúť si na prípravkoch, proti čomu účinkujú. Bežné kozmetické mydlá a umývanie rúk postačuje napríklad na zneškodnenie mnohých mikroorganizmov vrátane vírusu chrípky. O tom, kedy a ako je vhodné využiť cieľnú dezinfekciu rozhoduje typ patogénov (tabuľka 1).

Samostatnú kapitolu tvorí cestovanie. V prípade cesty treba rátať s určitými hygienickými obmedzeniami, ktoré je možné dočasne na-

Tabuľka 1. Niektoré bežné patogény a cesty ich prenosu

Infekcia	Príznaky	Cesta prenosu	Typ patogénu
Bežné nachladenie	Bolesti v krku, kašeľ, nádcha, kýchanie	Priamy kontakt s kvapôčkami (pri kýchaní), rukami, s povrchmi osídlenými patogénmi	Vírusy, napr. koronavírusy alebo rinovírusy
Chrípka	Horúčka, veľká únava, bolesti hlavy	Priamy kontakt s kvapôčkami (pri kýchaní), rukami, s povrchmi osídlenými patogénmi	Chrípkový vírus
Gastro-intestinálne infekcie	Nevolnosť, zvracanie, hnačka	Priamy kontakt rukami s povrchmi osídlenými patogénmi, výnimočne kontakt s kvapôčkami pri prudkom zvracaní	Baktérie (salmonela, campylobacter, baktérie coli), vírusy (norovírus, rotavírus)
Infekčné kožné choroby, napr. abscesy	Opuchy, začervenanie, bolestivosť, zvýšená teplota	Priamy kontakt rukami s povrchmi osídlenými patogénmi	Stafylokokové baktérie

hradiť využitím dezinfekčných prostriedkov. Ich použitie je vhodné na kontaktných miestach, letiskách, pri použití verejných toaliet a podobne. Opäť však rátajme s rozumným a len dočasným využitím.

Nadužívanie dezinfekčných prostriedkov je škodlivé. Určite by sa nemali používať v bežnej prevádzke pri zdravých ľuďoch. Naše telo má dostatočne kvalitný imunitný systém na to, aby sa s prirodzeným mikrobiologickým prostredím vyrovnávalo.

Kampaň EÚ na podporu nefajčenia

Tabak jedným zo štyroch rizikových faktorov, ktoré vedú k vzniku chronického ochorenia, pričom v súčasnosti zodpovedá za 63 % všetkých úmrtí na svete. Najnovší prieskum Eurobarometer poukazuje, že veľká väčšina občanov EÚ víta prísnejšie opatrenia na kontrolu tabaku. Ako sa ďalej uvádza v tlačovej správe, ktorú zverejnila **Európska komisia** pri príležitosti **Svetového dňa bez tabaku** (31. máj), prieskum odhalil, že takmer každý tretí mladý človek v EÚ je fajčiar. Ešte viac zarážajúci je fakt, že 70 % všet-

kých fajčiarov a bývalých fajčiarov si tento zlozvyk osvojilo pred dovŕšením 18 rokov. **Ex-fajčiari sú nezastaviteľní** je názov najnovšej kampane EÚ (www.exsmokers.eu), ktorej cieľom je pomôcť fajčiarom a bývalým fajčiarom zbaviť sa svojej závislosti prostredníctvom užitočných rád a pomôcok, ktoré im pomôžu vydržať bez fajčenia. Európanov. **iCoach** – bezplatný zdravotný online tréner (www.stopsmokingcoach.eu) je nástroj, ktorý poskytuje praktickú pomoc – zatiaľ ho využilo 170 000 Európanov.